

DR. KERESZTES SZILÁRD LAUDÁCIÓJA

Keresztes Szilárd püspökről laudációt megfogalmazni igen nehéz feladat. Egyrészt azért, mert az életéről, a munkásságáról minden releváns információ fellelhető a világháló Wikipédiától a Katolikus Lexikonig terjedő skáláján, így újat mondani róla meglehetősen esélytelen próbálkozás. De még inkább azért hálátlan feladat, mert ő maga nem csupán mesterien, de művészién bánik a szavakkal, a róla általunk mondottak pedig félve, nehézkesen, felszínesen közelítenek csak ehhez a mércéhez.

Keresztes Szilárd püspökről laudációt megfogalmazni ezzel együtt is felemelő, hálás feladat. Egyrészt azért, mert az objektív tény, a hetven, illetve ötven esztendő szolgálata alpból kalapemelő tiszteletet érdemel. Másrészt azért, mert valóban hálatelt szívvel állunk itt; mert a magától értetődő tiszteleten túl mind a kimondott, mind a szívben maradt szavaink mögött őszinte, hálás szeretet munkál.

Miután itt és most elsősorban a Szent Atanáz-díjhoz kapcsolódó laudáció szempontjait fogalmazzuk meg, prioritásként püspök úr életének a teológia tudományához, a főiskolához, a szemináriumhoz, a papneveléshez, a papi élethez kötődő mozzanatait szeretnénk fölleveníteni.

Dudás püspök úr 1950-ben történelmet írt, amikor szentlelkes bátorságával megalapította Nyíregyházán a Görögkatolikus Papnevelő Intézetet. Keresztes Szilárd ezen új intézmény első évfolyamának tagjaként kezdte teológiai tanulmányait, amelyeket aztán Budapesten, majd Rómában folytatott. Korunk izgalmas teológiai dialógusainak tükrében igencsak figyelemreméltó, hogy a Pápai Keleti Intézet Keleti Egyházi Tanulmányok Fakultásán született licenciadolgozatának témája az ortodox Paul Evdokimov eucharisztikus egyháztana volt. Teológiai tanárként Nyíregyházán filozófiát, dogmatikát, retorikát és egyházi éneket oktatott; a mi korosztályunk papnövendékei ugyanakkor később – immár Budapesten – *theologia orientalis* kurzusait is hallgathatták. Első lépéseinket a keleti teológia mezején ő egyengette.

Püspök úr tizenöt éven keresztül fiatal teológiai tanárként – egy ideig prefektusi és rektorhelyettesi megbízatással – bekapcsolódott a papnevelésbe is. A jövő papi nemzedékének képzése és nevelése később püspöki tevékenységének is meghatározó eleme volt: a tudományos teológiai képzést megalapozó affiliáció és aggregáció előkészítése és levezénylése, az ehhez és az infrastrukturális feltételekhez szükséges intézmény felépítése, a fiatal tanári nemzedék magas szintű képzésének biztosítása, az áldozatokat is vállaló figyelem a határon túli papnövendékek képzése iránt mind-mind az eljövendő papi generáció lelki-szellemi potenciáljának fejlesztését szolgálta.

Nyíregyházi, majd budapesti parókusként, később pedig püspökként mondott, teológiai mélységű szentbeszédei mögött a felkészültség, a magabiztos tudás és a kiváló retorikai készség mellett mindig megtapasztalható volt az a lelkipásztori nyitottság és személyes érzékenység is, amely a korszerűség álcájába csomagolt felületességet elkerülve tudta megpendíteni a lélek mélységének húrjait. Teológiai és előadói igényessége okán számtalan meghívást kapott, sok-sok lelkigyakorlatot vezetett. Hálások lehetünk papcsaládok és barátok esketési, keresztelési homíliáiért. Paptestvérei temetésén mondott prédikációiban szinte mindig az istenarc nyomait kutatta s mutatta fel az elhunyt életében. Erős bibliai ihletettségének munkás példája lett a kiváló szótár, *A Biblia lelkipásztori konkordanciája* című hiánypótló kiadványa, amely számos paptestvére homiletikai szemléletét gazdagítja.

Szilárd püspök atya a lelkipásztorkodás számtalan területén tett előremutató lépéseket, mindig egyházunk javát keresve, szolgálva. Felnezhettünk rá számos országos és nemzetközi egyházi pozíciója tekintetében is; ezeket soha nem rangnak, mindig szolgálatnak tekintette. Tisztelhattuk őt a Pápai Magyar Intézet rektoraként, a Keleti Kódexrevíziós Pápai Bizottság konzultoraként, a Keleti Egyházak Kongregációjának, a Vándorlók és Útonlevők Pápai Tanácsának tagjaként, a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia Migrációs Bizottságának és Gazdasági Bizottságának elnökeként. A pápalátogatás levezénylésén túl számos hazai és nemzetközi egyházi találkozó, konferencia dicséri hivatásos menedzsmenteket megszégyenítő, legendásan professzionális szervező munkáját.

Belénk ivódott fegyelmezettsége, rendkívüli munkabírása, szigora, de humora is. Főpásztori tulajdonságai közé tartozott a püspöki udvarban cseperedő gyerekek által rendszeresen tesztelt és folyamatosan megpróbált türelem is. Sőt, akik kicsit beleláttunk a hétköznapijaiba a munkálkodáson túl is, elmondhatjuk: nevelt minket az életének, értékrendjének kevésbé ismert mozzanataival is. Amilyen szeretettel és szakértelemmel főzött baráti vendéglátásai során, amilyen művészi igényességgel válogatta össze komolyzenei repertoárját (amelyet pihenésként rendszeresen hallgatott), amilyen odaadással gondozta a virágait, amilyen puritán egyszerűséggel élte a mindennapjait, az tiszteletet ébreszthetett esetleges kritikusaiban is.

Szót kell ejtenünk Keresztes Szilárd püspök atya korántsem tétlen nyugdíjas esztendeiről is. Felnezhettünk az egykor erőskezű vezető, falakat építő, intézményeket létrehozó és irányító főpásztor nyugalmazott éveinek megküzdött, immár csendességében értékes szolgálatára is. Az alázat útjának keresésére, amelynek során Szilárd püspök mára egyházunk megöregedett, bölcs és irgalmas szívű, jóságos tanítója, sokak lelki vezetője és kísérője lett. Laudáció helyett zárszóként *Az én Bibliámat* ajánlhatjuk a jelenlévők szíves figyelmébe. Azt a Szent István Társulat gondozásában megjelent, immár tizenkét kötetre rúgó könyvsorozatot, amely Keresztes Szilárd összegyűjtött prédikációit tartalmazza. Sokan vélekedünk úgy, hogy ezek a könyvek nemcsak mutatós sort jelentenek a könyvespolcunkon, hanem még hosszú időn át termékenyítőleg hatnak a diplomainkban elhangzó prédikációkra is.

Püspök Atya! Tisztelettel, hálás szeretettel köszönjük az evangéliumért, az egyházért, magyar görögkatolikus egyházunkért végzett hosszú és hűséges szolgálatát, s erejéhez mérten kérjük azt továbbra is. Szívünkbe zárjuk gyakran hangoztatott buzdítását: „Velünk az Isten!”

A Hierarchák Tanácsa